

Jegyzőkönyv

„A Duna-Tisza közti Homokhátság vízgazdálkodási kérdései” című fórumról

Helyszín: Eötvös József Főiskola, BAJCSY-ZSILINSZKY UTCAI CAMPUS, Főelőadó, 6500 Baja, Bajcsy-Zsilinszky u. 14

Időpont: 2015.08.27. 10:00

PROGRAM:

10:00 - 10:10 Köszöntő, Zellei László műszaki igazgató helyettes (ADUVIZIG)

10:10 - 10:30 Felszín alatti vizek állapota a Homokhátságon, Nagy Tamás hidrogeológus (ADUVIZIG)

10:30 – 11:00 Fejlesztési elképzelések a Duna-Tisza közti Hátság térségében a klímaváltozásból eredő hatások enyhítésére, a vízhiányos ökológiai állapot javítására, Magyar Emőke (ÖKO ZRT.)

11:00 – Fórum - vélemények, kérdések és válaszok

HOZZÁSZÓLÁSOK

Hozzászóló neve: *Koczka Zoltán*

Hozzászóló szervezete *Kiskunsági Erdészeti és Faipari ZRT (KEFAG)*

Hozzászólás

A KEFAG a Homokhátságon jelenleg mintegy 60,000 hektár erdőt kezel, ami a tájegység teljes erdőborítottságának 1/3-a. Elismerve a tervezők munkáját és bátorságát az egyes javaslatok megfogalmazása tekintetében, a hozzászóló úgy látja, hogy a tervek, javaslatok megvalósítására kicsi az esély. Hangsúlyozza, hogy az Homokhátság erdősültsége 20-22%-os, ami a jelenlegi országos átlagnak megfelel. Ugyanakkor ez erdőborítottságot történelmi távlatokba kell helyezni. Az erdőborítottság a honfoglalás idejében 25%-os volt (a jelenleginél több), ami az I. világháború időszakára 4,5%-ra csökkent. Az elmúlt 100 évben 100 ezer hektár erdőt telepítettek a Homokhátságon. A jelenlegi erdőborítottságot a tulajdonosokon kívül az erdőtörvény is védi. Éppen ezért aggályos a jelenlegi tervekben szereplő javaslat, amely mintegy 60 ezer hektárnyi erdő kivonására tesz javaslatot. Igaz ugyan, hogy az erdők a vízháztartás szempontjából vizet vesznek ki a területről, de nem látszik társadalmi szempontból ésszerű alternatíva az erdők kiváltására. A tervek nem az adottságokhoz való alkalmazkodásra szorítják az embereket, hanem egyszerűen erdőirtásra, ezért a tervek tartalmával nem ért egyet.

Válaszó neve *Magyar Emőke, tervező*

Válaszó szervezete *ÖKO Zrt*

Válasz

Pontosítani kívánja a tervek értelmezését, mert nem erdőirtásra tettek javaslatot, hanem az erdők áthelyezésére, olyan területekre, ahol azoknak vízgazdálkodási szempontból létjogosultsága van. Erdőkre a mélyebben fekvő területeken van szükség, illetve olyan fafaj összetételre van szükség, amely a jelenlegi csapadékvizonyoknak megfelel. A tervek szerint számos helyen területhasználat váltásra van szükség.

Hozzászóló neve: *Papanek László*

Hozzászóló szervezete *KÖDUVIZIG*

Hozzászólás

Vízvisszatartásra és külső vízpótlásra szükség van a Homokhátságon, amely elképzelést a terv tartalmazza is. A Duna felőli vízpótlás kézenfekvő megoldásnak tűnik, és a területen tisztított

szennyvizet is lehetne vízpótlásra használni. A fentiekre tekintettel örülök, hogy az RSD vízkészletének a használatát célozta meg a tervező. Ehhez a Tassi zsilipre is szükség van, amin keresztül 300-350 millió m³/év visszatáplálható. és a Homokhátságba vezethető (természetesen akkor, ha ez megfelelő vízminőségű). Éppen ezért célszerű lenne az Ráckevei-Soroksári Duna-ág (RSD) szennyező forrásait megszüntetni, és fontos, hogy az RSD-ben megfelelő mennyiségű víz legyen a kisvizes időszakokban is. jelenleg Dunai kisvizekkor a gravitációs vízkivétel a Duna meder süllyedése miatt nem biztosítható Ezek a fejlesztések szükségesek ahhoz, hogy a homokhátság vízpótlása az RSD-ből is biztosítható legyen.

Hozzászóló neve Szalai József

Hozzászóló szervezete: OVF

Hozzászólás

Hangsúlyozza, hogy a VGT2 a pillanatnyi állapotokat tükrözi és a 2008-2013 közötti adatok feldolgozásán alapszik és a hosszú távú változásokról nem ad reális képet. Tulajdonképpen a VGT-ben szereplő állapot ezért jobbnak tűnik, mint a valóságban, hiszen az adatokat az egyes évek anomáliái nagymértékben befolyásolják. A 2010-es év például nagyon csapadékos volt (helyenként 1000 mm csapadékkal), míg a 2012-es nagyon száraz. Ezért fordulhat elő, hogy egyazon monitoring kútban a tervezési időszak során maximumot és minimumot is mértek. Az ingadozások nagyban függenek az időjárástól.

A tájszerkezet a Homokhátságon nagymértékben változott, hiszen az 1950-es és 60-as években kialakultak a nagy mezőgazdasági üzemek a tanyasi művelés visszaszorult. A jelenlegi tájhasználat, köztük az erdőborítottság ezért nem mérvadó a hosszú távú tervezés számára.

Kérdése, hogy megközelítőleg mennyi a tervekben szereplő intézkedések megvalósításának beruházási és fenntartási költsége

Válaszó neve: Magyar Emőke

Válaszó szervezete: ÖKO Zrt

Válasz

40-40 milliárd forint az Északi és a Déli javasolt csatorna kialakításának költsége. A fenntartási költség éves szinten 5 milliárd forintra becsült.

Hozzászóló neve Ligetvári Ferenc

Hozzászóló szervezete: Aquaprofit Kft

Hozzászólás

A tervezés egyik fő kérdése, hogy mi lesz a Homokhátságon élő mintegy 300 ezer ember jövőképe. Érdekes adat volt a 13%-os illegális vízkivétel, aminél csak Spanyolország és Portugália adatai rosszabbak az EU-n belül. Figyelembe kell venni, hogy a használóknak fizetni kell a vízhasználatért.

A tervezés során el kell dönteni, hogy a XVII századi tájhasználatot kívánjuk-e megőrizni, vagy 21. századi modern tájhasználatot kialakítani, ami választ ad a sivatagosodás veszélyére. A területhasználatokat ezért optimalizálni kell. Élhető és éltető tájak kell kialakítani.

Hozzászóló neve Dr. Stadler János

Hozzászóló szervezete: Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács

Hozzászólás

A tervezők figyelmébe ajánlja a szennyvíziszap komposzttal kevert lignit anyagot,(lignimix) amely a homoktalajok vízgazdálkodásának javítására kiváló. Magyar találmányként hazánkban is hozzáférhető anyagról van szó.

Hozzászóló neve Szalai Ottó

Hozzászóló szervezete: Bajai Polgármesteri Hivatal

Hozzászólás

Milyen vízpótlási megoldások kerültek szóba Baja városának környezetében, különös tekintettel a Ferenc tápcsatornára és a Sugovicára.

Válaszó neve: *Zellei László*

Válaszó szervezete: *ADUVIZIG*

Válasz

A Deák zsilipen átereszhető víz mennyisége a medersüllyedés miatt nem állandó és a Ferenc József csatorna szállítási útként, ami az eredeti tervek között nem is kerül szóba. A vízgazdálkodási szempontú fejlesztések között 2 alternatíva szerepel

- a Deák zsilip árvízi szempontú rekonstrukciója
- a Ferenc tápcsatorna medrének kotrása

A megvalósításra a pályázati források függvényében kerül sor.

A fórum végén a levezető azzal zárja a rendezvényt, hogy hangsúlyozza: a tervekhez írásban is hozzá lehet szólni!

Győr 2015.08.03

Kun Zoltán